

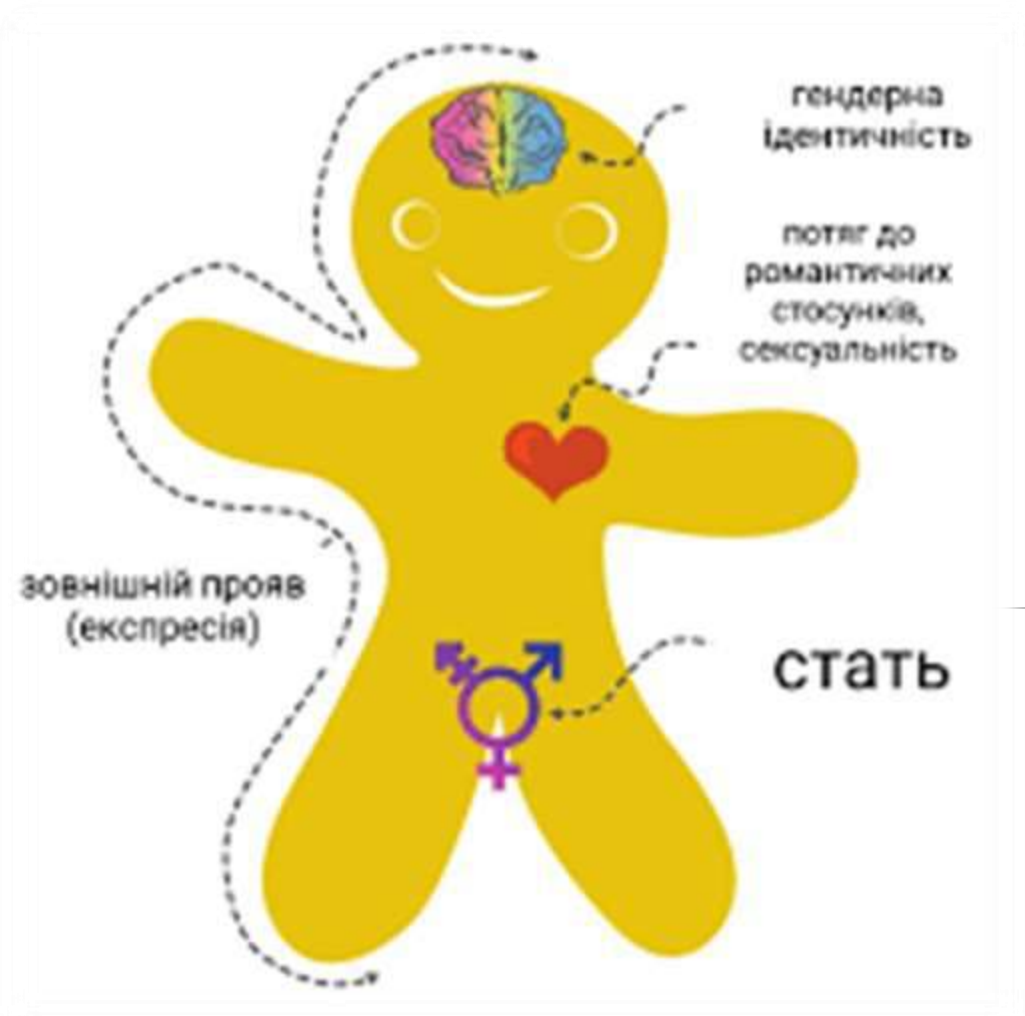
09/11.04.24

Клас: 9-А,Б

Основи здоров.

Вч.: Харенко Ю.А.

Поняття «стать» і «гендер»

СТАТЬ І ГЕНДЕР

ГЕНДЕРНІ РОЛІ ТА ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

ГЕНДЕРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ

ГЕНДЕРНЕ І СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО

ЯК УБЕРЕГТИСЯ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

Стать

Стать визначає, чи є людина **чоловіком або жінкою**. Вона зумовлена структурою генів і є поняттям біологічним.

Від статі залежить **будова статевих органів, можливість стати матір'ю чи батьком**, а також деякі інші ознаки: пропорції тіла (зріст, ширина плечей, об'єм стегон), розподіл жирових тканин, кількість волосся на тілі й на обличчі, особливості статевого дозрівання, м'язова сила, витривалість, риси обличчя, тембр голосу і навіть міміка й хода.

Ознаки статі формуються у процесі статевого розвитку людини від моменту зачаття до досягнення нею статевої зрілості.

Гендер

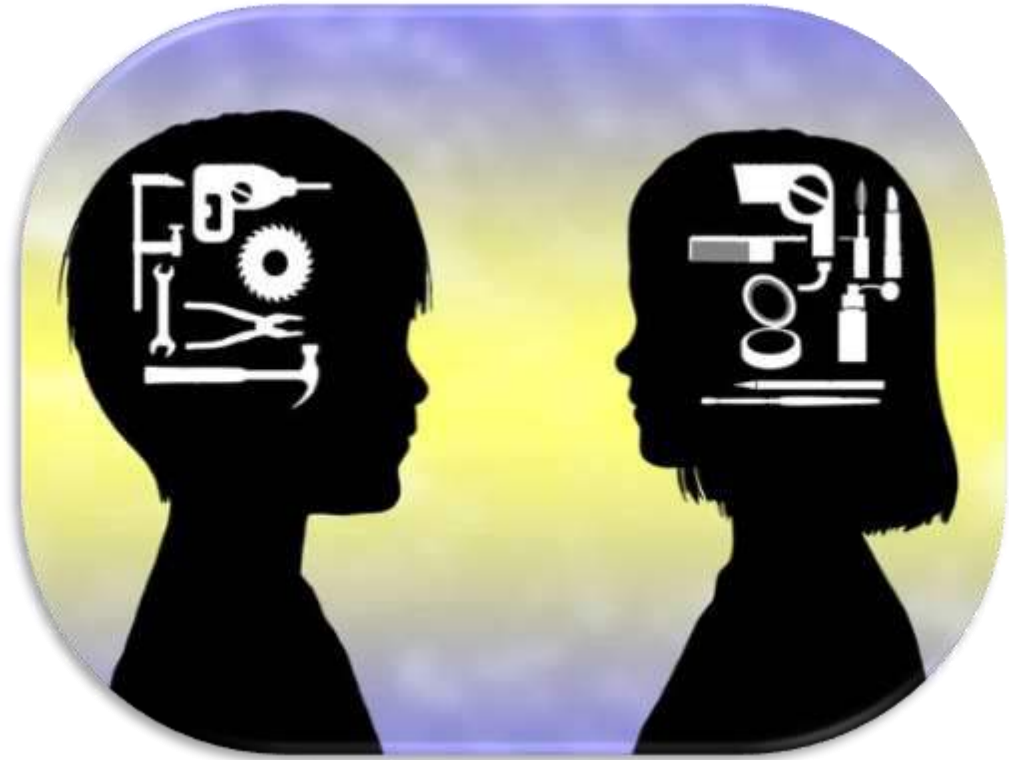

Гендер (статева роль) — поняття культурне і соціальне. Воно визначає риси характеру та особливості поведінки, які вважають характерними для чоловіків і жінок у певному суспільстві.

Наприклад, у більшості культур

жінкам приписують такі риси вдачі, як турботливість, поступливість, емоційність,

чоловікам — лідерство, стриманість.

Ознаки статі:

- з'являються самі собою (без зовнішнього впливу)
- є універсальними, не залежать від країни, культури, релігії (наприклад, тільки жінки народжують дітей)
- ніколи не змінюються в історичному процесі
- властиві лише одній статі

Ознаки гендеру:

- є культурною традицією
- істотно відмінні в різних країнах і навіть в одній країні (залежно від населеного пункту чи соціального прошарку)
- можуть змінюватися з часом
- властиві людям різної статі

Гендерні ролі та гендерна рівність

Від народження батьки виховують дитину відповідно до її статі. Щодо цього в усіх країнах існує чимало традицій. Наприклад, дівчаткам купують одяг рожевого кольору, а хлопчикам — блакитного; дівчаткам дарують ляльки, а хлопчикам — машинки.

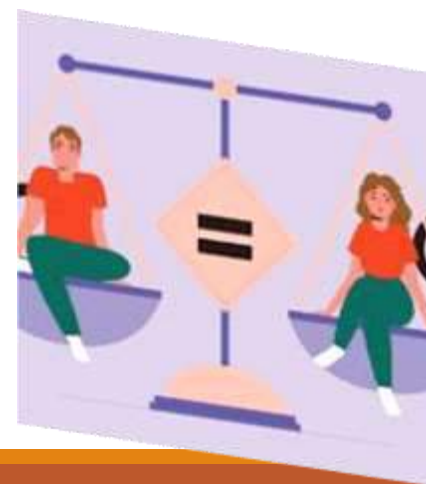
Батьки заохочують поведінку дитини, яка відповідає їхнім уявленням про те, як мають поводитися хлопчики і дівчатка. Формування гендерних ролей відбувається і під впливом вихователів, учителів, церкви, сусідів, телебачення.

Гендерна рівність

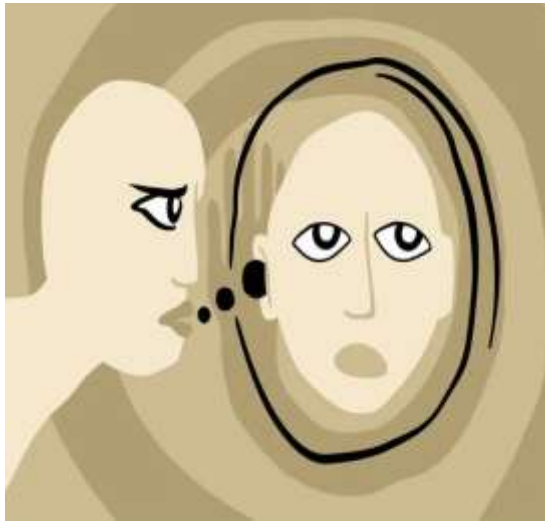
Поняття гендерної рівності означає, що всі люди **мають свободу вибору для розвитку своїх здібностей без обмежень, пов'язаних із гендерними ролями та стереотипами.**

Спрощені уявлення
про те, як мають
поводитися люди
різної статі, який одяг
носити і чим
займатися,
називають *гендерними
стереотипами*.

Гендерні стереотипи впливають не лише на те, чого дівчата і хлопці навчаються і чим займаються, а й на їхні стосунки, зокрема і статеві.

Ці стереотипи визначають, як дівчата і хлопці повинні поводитися до одруження, хто з них має бути ініціатором стосунків, хто відповідає за можливі негативні наслідки (наприклад, вагітність).

Більшість гендерних стереотипів допомагають хлопчикам і дівчаткам підготуватися до соціальних ролей, які вони виконуватимуть у дорослому житті, — матері чи батька, чоловіка чи дружини.

Деякі гендерні стереотипи особливо небезпечні, оскільки підвищують уразливість в умовах епідемії ВІЛ/СНІДу. На початку епідемії здавалося, що ризик інфікування ВІЛ для жінок мінімальний, оскільки вона стосувалася переважно чоловіків — споживачів ін'єкційних наркотиків.

Останнім часом ситуація змінилась: епідемія виходить за межі споживачів наркотиків, найбільш постраждалою соціальною групою стають жінки, які інфікуються від своїх чоловіків і статевих партнерів.

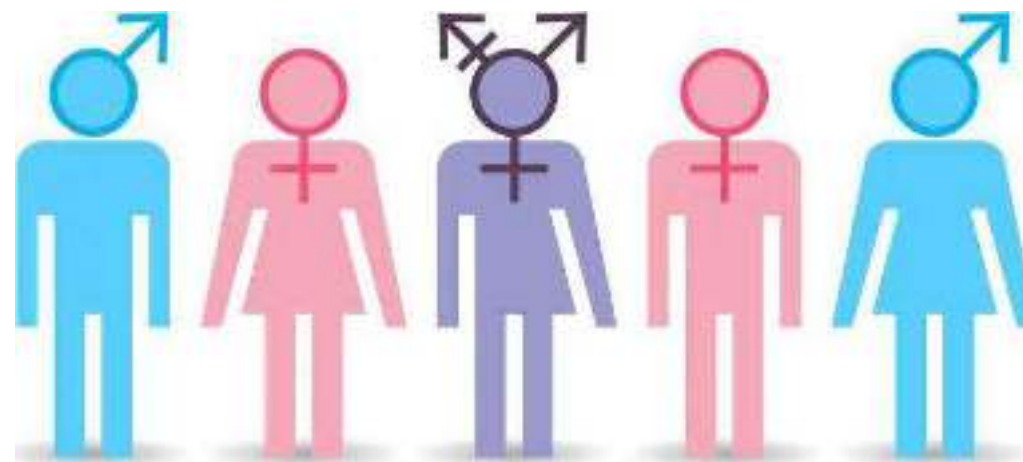

Гендерна ідентичність

Гендерна ідентичність – це відчуття людиною своєї статі незалежно від того, чи є вона біологічно жінкою або чоловіком.

Гендерна ідентичність формується у процесі виховання і соціалізації.

Процес формування гендерної ідентичності не завершується в юності, фактично він триває впродовж усього життя.

Гендерне і сексуальне наси́льство

Насильство – це примус людини зробити щось проти її волі.

Види насильства:

фізичне

психологічне

сексуальне

Економічне

Соціальне

Гендерне і сексуальне наси́льство

Неодмінною умовою можливого
наси́льства є нерівність сил і статусу.

Гендерне наси́льство – це будь-яка
форма наси́льства, спричинена через
гендерну ідентичність.

Сексуальне насильство – це примус людини до сексуальних стосунків проти її бажання і волі.

Види сексуального насильства

Згвалтування

Сексуальне
насильство

Дитяче
сексуальне
насильство

Сексуальне
домагання

Сексуальна
експлуатація

Як уберегтися від сексуального насильства

завжди говоріть
батькам, куди і з ким
їдете

уникайте проводити час з
людиною, з якою
почувається незручно
або некомфортно

відвертий одяг і надто
розкута поведінка
можуть спровокувати
нездоровий інтерес;

Як уберегтися від сексуального насильства

двозначні натяки,
багатозначні погляди,
дотики можуть
створити враження,
що ви не проти
інтимних стосунків;

уникайте їздити
«автостопом», не
підтримуйте розмову з
малознайомими і
нетверезими людьми, не
беріть гроші або подарунки
від незнайомців, не
погоджуйтеся зайти до
когось додому, коли там
більше нікого нема;

не погоджуйтеся на пропозицію
друга або подруги провести час із
незнайомими хлопцями або
дівчатами, наприклад, у чийсь
квартирі.

Домашнє завдання:

Вивчити поняття «стать» і «гендер»,
розуміти основні ознаки та
відмінності.